

НАШЕ ЖИТТЯ

ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА
В ЛИПНІ 1967 РОКУ

ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО ПРАВЛІННЯ
УКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА ГЛУХИХ

ВИХОДИТЬ
ЩОСУБОТИ

№ 1 (848) | Субота, 7 січня 1984 року | Ціна 2 коп.

У КОМІСІЇ УКРПРОФРАДИ ПО РОБОТІ СЕРЕД ГЛУХИХ

Підвищити рівень організаторської і виховної роботи

На черговому засіданні Комісії розглянуто питання «Про організаторську роботу комісії Львівської облпрофради по роботі серед глухих робітників і службовців по виконанню рекомендацій комісії ВЦРПС і Укрпрофради».

Як зазначається в прийнятих рекомендаціях, основні зусилля комісії Львівської облпрофради спрямовує на активізацію роботи профкомів по розвитку соціалістичного змагання і руху за комуністичне ставлення до праці. Зазначені питання обговорюються на засіданнях комісії облпрофради і комітетів профспілок. Це сприяє успішному виконанню виробничих завдань і соціалістичних зобов'язань глухими трудівниками, серед яких чимало передових виробничників, що користуються великою повагою в колективах чуючих.

Надаючи важливого значення участі профспілкових організацій в роботі по виконанню постанови Ради Міністрів СРСР № 50 від 17 січня 1975 р. «Про заходи по дальшому поліпшенню навчання, трудовлаштування і обслуговування осіб з дефектами розумового і фізичного розвитку», під постійним контролем комісії облпрофради і комітетів профспілок перебувають питання підвищення загальноосвітнього рівня і квалі-

фікації працюючої молоді, медичного обслуговування глухих, вступу і культурно-масової роботи серед них, оздоровлення дітей і дітей, розподілу освітньої освіти і охорони здоров'я вжито ряд заходів по організації заочної форми навчання працюючої молоді, оздоровлення і лікування дітей з порушеннями слуху в піонерських таборах санаторного типу, надання сурдологічної допомоги дорослим і дітям області.

Більш конкретно налагоджено керівництво комісіями профкомів. Комісія обкому профспілки працівників сільськогосподарства, профспілкові комітети на місцях спільно з відділами Товариства глухих проводять значну роботу серед нечуючих сільської місцевості: розв'язують питання трудовлаштування, поліпшення умов праці, соціально-побутового і культурного обслуговування трудівників села. Поліпшилось обслуговування глухих, що працюють на підприємствах текстильної і легкої промисловості, а також місцевої промисловості і комунально-побутового господарства.

Разом з тим, у діяльності комісії облпрофради ще мають місце суттєві недоборки. Ослаблено вимоги до

окремих галузевих комітетів в питаннях роботи серед нечуючих. Внаслідок цього на Стрийському виробничтві резинового взуття, де трудиться 47 глухих, протягом багатьох років не ведеться робота для поліпшення умов праці і побуту нечуючих робітників. Адміністрацією заводу допускаються випадки використання праці глухих на роботах, що входять в «Перелік виробництв і професій, в яких протипоказана робота глухим, глухонімим і особам з низьким ступенем туговухості», не створено умов для роботи інструктора-перекладача, недостатньо проводиться політико-виховна робота, не організовано індивідуального і бригадного змагання. Комісія профкому практично не діє.

На заводах «Львівприлад» і «Мікроприлад» не створено належних умов для праці інструкторів-перекладачів, не виділено приміщень для проведення роботи серед нечуючих.

Комісія облпрофради, обком профспілки працівників освіти, вищої школи і наукових установ не домоглися від органів освіти розвитку мережі спеціальних дошкільних закладів для повного охоплення вихованням дітей з порушеннями слуху, поліпшення утримання дітей в спецшколах-інтернатах, організації навчання молоді,

що працює на підприємствах м. Дрогобича.

Великим недоліком у роботі комісії Львівської облпрофради є відсутність організованого навчання членів комісії і профспілкового активу, що веде роботу серед глухих, а також пасивність у вивченні досвіду роботи комісій профкомів та інструкторів-перекладачів.

Укрпрофрада зажадала від комісії Львівської облпрофради вжити заходів до усунення недоліків у роботі і рекомендувала комісіям облпрофрад перевірити і глибоко проаналізувати виконання на місцях постанови Ради Міністрів СРСР «Про заходи по дальшому навчання, трудовому влаштуванню і обслуговуванню осіб з дефектами розумового і фізичного розвитку», спільно з комісіями профкомів здійснити конкретні заходи, спрямовані на дальше поліпшення роботи серед нечуючих трудівників. Підвищити рівень виховної роботи серед глухих трудящих у відповідності з вимогами XXVI з'їзду КПРС, XXVI з'їзду Компартії України, листопадового (1982 р.) і червеневого (1983 р.) Пленумів ЦК КПРС, програмними положеннями і висновками, що містяться у виступах Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР товариша Ю. В. Андропова.

ДОВІР'Я — ДОСТОЙНИМ

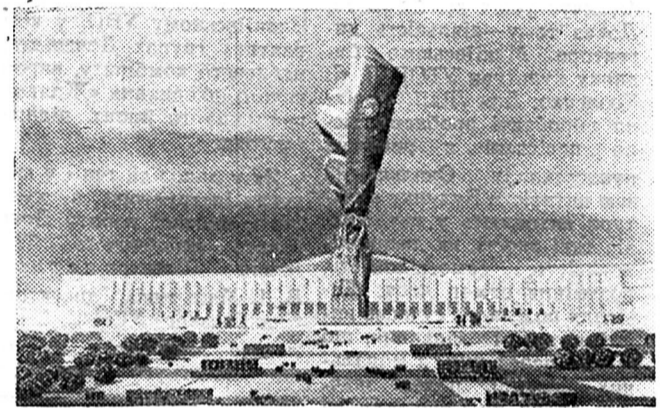
З почуттям оптимізму і впевненості в завтрашньому дні зустріли радянські люди новий, 1984-й рік. Грушевний Пленум ЦК КПРС, чергова сесія Верховної Ради СРСР намітили головні напрями економічного і соціального розвитку СРСР. Ці плани напружені, але реальні. Новий рік знаменний тим, що відбудуться вибори до Верховної Ради СРСР. Всюди в країні з великим піднесенням проходять збори трудових колективів по висуненню кандидатів у депутати Верховної Ради СРСР. Ця виборча кампанія проходить на відповідально-

ду заявляють про своє прагнення успішно виконати і перевиконати намічені плани. Сумлінне ставлення до праці — головний шлях до задоволення матеріальних і духовних потреб народу. З новою силою звучать слова про одностайну підтримку внутрішньої і зовнішньої політики Комуністичної партії, про непорушну єдність партії і народу. Вибори до найвищого органу державної влади країни мають велике значення для дальшого розвитку соціалістичної демократії.

Імена кращих синів і дочок Батьківщини називають виборці. Серед перших кандидатів в депутати Верховної Ради СРСР висунуться керівники партії і держави.

На зборах радянські люди

Пам'ятник Перемоги

У Москві на Поклонній горі буде споруджено пам'ятник Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років і Музей Великої Вітчизняної війни із залом Слави.

Асамбля увічнить безсмертний подвиг нашого народу в битві з фашизмом.

Проект комплексу створила група художників і архітекторів під керівництвом Героя Соціалістичної Праці, народного художника СРСР, лауреата Ленінської премії М. В. Томського.

На знімку: такий вигляд матиме монумент на честь подвигу радянського народу у Великій Вітчизняній війні.

(Фотохроніка ТАРС — РТАУ).

З випередженням часу

життя» серйозно замислився — чи ж правий я?

— Тепер усі вагання позаду, — продовжує Віктор Степанович, — третій трудовий рік одинадцятій п'ятирічці бригада закінчила успішно і я радий, що і моя праця є у цих досягненнях. За високі показники у соціалістичному змаганні за дострокове виконання плану, якість виготовлюваної продукції мені присвоєно звання «Ударник одинадцятій п'ятирічці».

Пам'ятна подія 1983 року? Вважаю неабиякою честю для себе участь в урочистому засіданні, присвяченому 50-річчю утворення УТОГ, що проходило в Києві.

У новому році В. С. Богданов працює не менш старанно, ніж у минулому.

Р. КАШИРІНА.

На знімку: В. С. Богданов за роботою.

— На моєму робочому календарі сьогодні січень 1987 року, — розповідає різальник Дніпропетровського УВП Віктор Степанович Богданов. — Працюю у бригаді з повною віддачею сил, а був же час, коли я не наважувався стати членом цього колективу. І лише після виступу газети «Наше

НА ПРОЕКТНУ ПОТУЖНІСТЬ

Сачхере (Грузинська РСР). Перша черга великої бавовно-прядильної фабрики стала до ладу в гірському Сачхерському районі. Вона дасть можливість не тільки значно підвищити виробничий потенціал легкої індустрії республіки, а й раціонально розв'язати проблему зайнятості населення в регіоні. Кадри для підприємства готуватиме нове професійно-технічне училище на 400 учнів. На кінець року, коли фабрика вийде на проектну потужність, вона зможе виробляти чотири тисячі тонн пряжі.

ПО РІДНІЙ КРАЇНІ.

ПРИЙНЯВ ПАСАЖИРІВ

Уральськ. Прийняв пасажирів новий залізничний вокзал у цьому швидкозростаючому місті Казахстану. На трьох поверхах просторого будинку розміщено квиткові каси, зали чекання, кімнати відпочинку. Вокзал розраховано на обслуговування дев'ятисот пасажирів на добу.

РОЗШИРИЛИ «АСОРТИМЕНТ»

Тосно. (Ленінградська область). Додаткові види послуг запропонували тос-

неським землеробам їх партнери по районному агропромислому об'єднанню — механізатори «Сільгоспхімії».

Вони взяли на себе виконання таких трудомістких операцій, як захист рослин від шкідників і хвороб, внесення в ґрунт рідкого аміаку, приготування компостів і здобрювання ними полів. Значно розширили «асортимент» послуг й інші підрозділи об'єднання «Леноблсельхозхімія».

НАФТА ПОНАД ПЛАН

Комі АРСР. Ударною працею відзначив третій рік

п'ятирічці колектив управління «Тебукнафта» — найстарішого у виробничому об'єднанні «Комінафта». Торік він дав понад план 46 тисяч тонн рідкого палива. Найвищих показників у соціалістичному змаганні досягли працівники промислу № 1, яким керує комуніст Володимир Коваленко. Міцна трудова дисципліна, бригадний метод роботи багато в чому забезпечили успіх. У експлуатаційників складалася ділова співдружність з бурьляниками та ремонтниками підземних свердловин.

У нинішньому році з найстаріших нафтопромислів Півночі колектив управління «Тебукнафта» відправить на переробку мільйони тонн першосортної нафти.

(ТАРС).

ЗЕЛЕНІ СКАРБИ

Науковці України, Білорусії і Молдавії приступили до упорядкування Зеленої книги, куди буде занесено рідкісні угруповання рослин — лісові, степові, болотні — такі, що ростуть на території цих республік і підлягають суворому екологічному нагляду держави.

— Останнім часом, — розповідає заступник директора, завідувачий відділом геоботаніки та екології Інституту ботаніки імені М. Г. Холодного АН УРСР, член-кореспондент АН УРСР Ю. Р. Шеляг-Сосонко, — дедалі інтенсивніше вирубується

ліси, освоюються і цілісні землі, осушуються болота. Це спричиняє до зміни клімату, позначається на рослинних угрупованнях, що склалися тисячоліттями.

У плані спільних робіт українських, білоруських і молдавських геоботаніків особливу увагу звернуто на

охорону тих рослинних угруповань, де переважають реліктові і ендемічні види.

Зелена книга стане продовженням спільної діяльності дослідників, які вже випустили монографію про найважливіші в трьох республіках ботанічні об'єкти, що охороняються або підлягають охороні.

О. АЛІХАНЯН,
кор. РТАУ.

В АВАНГАРДІ — КОМУНІСТИ

3 пленуму Донецького облвідділу УТОГ

Напередодні пленуму Донецького облвідділу УТОГ колектив Артемівського УВП рапортував про дострокове — на місяць раніше — виконання планового завдання трьох років одинадцяті п'ятиріччя.

За цим вагомих трудових успіхом самовіддана праця кожного члена бригади, дільниці, цеху, наполеглива і цілеспрямована діяльність адміністрації, партійної, профспілкової і комсомольської організації УВП.

Такі здобутки стають можливими тільки там, де висока самосвідомість трудящих, де керівники вміють мобілізувати колектив на безумовне виконання завдань, що їх висуває партія і уряд.

Саме таким організатором є заступник директора з виховної роботи Г. Х. Жеребцов. Він добре знає і виробництво, і людей. Секретар парторганізації, голова первинного осередку УТОГ постійно виявляє увагу до нечучючих, вміє і словом, і ділом послужити загальній справі.

Авторитет комуніста-керівника значною мірою забезпечує успіх всієї роботи. Доказ тому — діяльність директора Макіївського будинку культури УТОГ Л. Є. Козленко. Для Лідії Єгорівни виробничі проблеми тісно пов'язані з роботою культзакладу. Очолов а н і нею активісти Будинку культури виховують у трудівників такі якості, як дисциплінованість, самосвідомість, розуміння вимог часу. Керівник розглядає сучасне виробництво і завдання, що стоять перед ним, з моральних позицій, подає значний вплив культзакладу на виховання мас. Досвід Лідії Єгорівни вивчається, він стає прикладом для керівників інших культзакладів і організацій області.

Цим людям, які сміливо впроваджують нове, постійно вдосконалюють стиль і методи своєї роботи, першими йдуть туди, де важко, і завдячують колективі УТОГ Донеччини своїми сьогоднішніми успіхами.

На пленумі Донецького облвідділу УТОГ, що відбувся наприкінці 1983 року, з доповіддю виступив його голова М. В. Калининченко. Він відзначив, що рішення червневого і грудневого (1983 р.) Пленумів ЦК КПРС із схваленням зустрінуті нечучючими трудівниками Донеччини, які сприйняли ці важливі партійні документи як бойову програму дій. В авангарді тих, хто здійснює накреслення партії, хто своєю ударною працею кріпить економічну і оборонну могутність нашої країни — йдуть комуністи, кращі представники нашого Товариства.

Для успішного розв'язання намічених завдань у трудових колективах області вживається ряд заходів, спрямованих на підвищення ефективності виробництва, його інтенсифікацію, на зростання продуктивності праці. Дієвою формою соціалістичного самокерування, виховання у душі колективізму, відзначив доповідач, зарекомендувала себе бригадна форма організації і стимулювання праці. Послідовно вона впроваджується на Єнакіївському УВП, у компактних групах Донецького меблевого комбінату, виробничого об'єднання «Ждановважмаш» та інших підприємств.

Як у доповіді, так і у виступах інструктора з культурно-масової роботи Донецького виробничого об'єднання «Електромагніт» В. І. Мальченка, директора Єнакіївського УВП В. І. Колосова говорилося про те, що досягнуто помітного зміцнення трудової дисципліни, поживалась діяльність товариських судів і комісії з профілактики правопорушень і пияцтва. Значну допомогу трудовим колективам у боротьбі з антигромадською, споживацькою психологією надає обласний культзаклад, який систематично проводить візні тематичні вечори під девізом «Дисципліна — справа всіх і кожного».

Виступаючи зазначали, що вищим став рівень виховної, культмасової роботи у Будинках культури УТОГ області. Правління облвідділу краще дбає про дальший розвиток художньої творчості нечучючих. Вагомих успіхів досягли лауреат республіканського фестивалю ансамбль народного танцю «Донецькі зорі», естрадний, вокальний і драматичний колективи, агітбригада. Нині самодіяльні артисти готують програми, присвячені 40-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

Але, наголошувалося на пленумі, у плануванні виховної роботи на Жданівському і слов'янському філіалах «Електромагніт» немає узгодженості з діяльністю культзакладів і гуртожитків. Послабили рівень ідеологічної, виховної роботи Краснолиманський і Торезький будинки культури.

У матеріалах Пленуму ЦК КПРС говорилося про те, що, на жаль, ще трапляються випадки паразитизму деяких молодих людей, їх небажання працювати там, де потрібно суспільству сьогодні. З глибоким занепокоєнням про це говорили на пленумі інженер-конструктор Макіївського заводу шахтної автоматики Г. А. Козлова, директор Жданівського культзакладу Е. Є. Латинцева, голова Донецького міськвідділу УТОГ В. І. Стихін. Виступаючи закликали керівників підприємств і культзакладів, вчителів і вихователів більше уваги приділяти загальноосвітній підготовці глухих, профорієнтації молоді, вдосконаленню засобів виховання. І виступити застрільниками в цій роботі повинні насамперед комуністи.

Пленум облвідділу, що пройшов в атмосфері діловитості і з високим політичним піднесенням, прийняв постанову, спрямовану на виконання рішень червневого і грудневого (1983 р.) Пленумів ЦК КПРС.

В. ЦЕСЕЛЬСЬКИЙ.

Десять років працює лудильником на Харківському електромеханічному заводі П. А. Панасенко.

Його нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора, ювілейною Ленінською медаллю. Своє виробничі завдання ударник комуністичної праці виконує на 130—140 процентів.

Фото Я. МІНДЕЛЯ.

НОВИНИ КРИМУ

ВІДЗНАЧЕНО КРАЩИХ

У Ялтинському культзакладі пройшли загальні збори членів УТОГ області, на яких шановано передовиків виробництва.

Голова Кримського облвідділу УТОГ Н. В. Мельникова щиро привітала переможців соціалістичного змагання, вручила їм грамоти і побажала нових успіхів у 1984 році.

ОГЛЯД СТІННІВОК

На огляді стінної преси установ, організацій і культзакладів Товариства Кримської області відбулася ділова і зацікавлена розмова про те, якою повинна бути газета. Представники редакції спільно з журі огляду обговорили шляхи і напрямки поліпшення змісту і оформлення стіннівок, обмінялися досвідом.

Перше місце присуджено газеті Джанкойського міжрайвідділу УТОГ «Крим», яку редагує Р. Г. Каурова.

ЦІКАВИЙ ТУРНІР

Впродовж двох днів тривали захоплюючі баталії за шахівницями на першості Кримського облвідділу УТОГ з шахів і шашок.

Найкраще виступили в цих змаганнях серед жінок М. Котельник з Керчі і Р. Каурова з Джанкою.

Р. СКОВОРОДНИКОВ.

м. Ялта.

ЗВІТИ І ВИБОРИ В УТОГ

НА ВІРШАЛЬНИХ ДІЛЯНКАХ ВИРОБНИЦТВА

Звітно-виборна кампанія у Вінницькій області розпочалась зборами у найбільшій первинній організації УТОГ — заводу тракторних агрегатів. Це — сучасне підприємство, що виготовляє насоси, гідросистеми і вузли до тракторів, комбайнів і інших сільськогосподарських машин. Тут зайнято близько 4 тисяч трудівників. Здавалося б, група глухих з 65-и чоловік повинна бути непомітною у такому колективі, але 95 процентів нечучючих робітників працює на вирішальних ділянках, провідних процесів, а тому дуже вагомий і значний їх внесок у загальну частку здобутків. Взяти хоча б наладчика верстатів А. Пилипенка. У нього — шостий розряд, за десятиріччя роботи на підприємстві він вивчив практично всю техніку свого цеху, завжди готовий прийти на допомогу товаришам.

Відмінний є і доповідь Чорний, В. Вітків, фрезерувальника Л. Крокус, маляр Н. Дахновська, А. Таранець. Загалом, це можна сказати про кожного трудівника компактної групи, і саме тому на заводі добре знають і поважають нечучючих трудівників.

На звітно-виборні збори прийшла голова облвідділу УТОГ В. С. Миколаєнко, голова міськвідділу УТОГ Н. А. Гордукова, завуч вечірньої школи для глухих А. А. Мацков.

З доповіддю про роботу бюро виступила інструктор-перекладач групи О. Топиліна. Прийшла вона на роботу недавно, та вже добре знає члени організації. Доповідь її була змістовною і вичерпною.

О. Топиліна наголосила на великій ролі членів компактної групи у виконанні заводського плану, завдань одинадцяті п'ятиріччя, Продовольчої програми. Адже продукція підприємства іде головним чином на село. О. Топиліна зазначила також, що комісія профспілки по роботі серед глухих приділяє чимало уваги питанням охорони праці, техніки безпеки, медичного і побутового обслуговування нечучючих.

Цікаво, що за останні п'ять років на заводі не було випадків порушення глухими робітниками техніки безпеки, травматизму, хоч завод винятково механізований і травматизм у колективі ще трапляється. Велика допомога надається глухим

у вирішенні соціальних, побутових проблем. У новому благоустроєному гуртожитку поселено 18 членів групи, діти всіх нечучючих у першу чергу забезпечуються місцями у дитячих яслах, садках.

Щотижня проводяться політінформації, за допомогою перекладача забезпечується участь нечучючих у цехових і заводських зборах, у заходах з культмасової роботи. Заходи, що проводяться, дають добрі результати. За два роки лише троє нечучючих робітників звільнилися з підприємства, а прийнято за цей період — 18 чоловік. Не всі вони знайомі із новими спеціальностями, але тут знайшли своє місце, швидко освоїлись. Наприклад, Г. Млярчук влітку минулого року закінчила Піщанську спецшколу-інтернат, прийшла на завод і вже опанувала спеціальність. Швидко стала повноправним членом нового колективу і Е. Корман, яка за короткий строк оволоділа фахом доводчика.

Я. Супруненко, Н. Дахновська, М. Джога і інші, хто виступав в обговоренні доповіді, в основному схвалили роботу бюро компактної групи. Проте, зазначили вони, у такій великій групі одному перекладачеві важко справлятися з роботою. Мабуть, вже давно назріла необхідність мати двох перекладачів. Це поліпшило б проведення політково-виховної і культурно-масової роботи, полегшило б нечучючим вирішення багатьох виробничих і побутових питань.

Завуч школи глухих А. А. Мацков зазначив, що 14 членів компактної групи навчаються у школі, однак, сказав він, бюро, перекладач і заводський комітет профспілки ще недостатньо приділяють уваги навчанню нечучючих. Трапляються випадки поганого відвідування, пропусків занять у школі.

В. С. Миколаєнко, яка виступила на зборах, відповіла на ряд запитань членів первинної організації. Вона погодилась з думкою про необхідність направлення у групу другого перекладача, обіцяла поклопотатись перед адміністрацією заводу і облпрофрадою.

Збори визнали роботу бюро за звітний період задовільною.

М. НИРОВ,
інструктор з оргмасової роботи Вінницького облвідділу УТОГ.

ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ СЬОГОДЕННЯ

Немає у нечучючих робітниць Стрийської швейної фабрики важливішої турботи, як постійно дбати про збільшення випуску модних і красивих шкільних платтів.

З початку нинішнього року тут виготовлено їх понад план близько 12 тисяч штук.

У соціалістичному змаганні за підвищення ефективності і якості роботи беруть участь 369 ударників та 7 бригад комуністичної праці.

Найкращих результатів добилася швейна бригада, яку очолює майстер Д. Є. Грушак. Вагомий вклад у

загальну справу роблять ветерани праці, члени УТОГ — М. А. Лешко, С. М. Постюк, Я. І. Лозинська та інші.

З них беруть приклад молоді швачки.

Р. ЗБОРІВСЬКИЙ.

Львівська область.

На знімку: майстер намотувальної дільниці Запорізького УВП В. І. Фоміна (ліворуч) та майстер ВТК Н. М. Духонченко перевіряють якість котушок до нових трансформаторів. Фото І. ХАРКІВСЬКОГО

ЗАОЩАДЖУВАТИ — ЗНАЧИТЬ ПРИМНОЖУВАТИ

З НАЙМЕНШИМИ ЗАТРАТАМИ

На повних обертах машинки голка вхолосту декілька разів дзьобнула тканину. Строчки не було.

— Нитки скінчилися, відзначила про себе Наталія Ткач.

Швидко, одним порухом поставила нову катушку, мала вже натиснути на педаль, та її погляд враз зупинився на вікні. На обличчі — зачудованість...

— Дівчата, — показала на подвір'я, — яка краса! Дерева від інею білі, білі, вбрані, мов до шлюбу наречені. А сонце вранішнє! Велике і усмінене.

— Цілком поділяю твоє захоплення, Наталю, — напівжартома, напівсерйозно зазначила Світлана Петрова. — Сонце і справді вже чу-

дово світить, а тому пропонує вимкнути штучне освітлення на дільниці і скористатись дарованим природою.

Цей діалог викликав веселе пожвавлення серед трудівниць. Всі вони одностайно підтримали пропозицію Петрової, бо знали, що при підбитті підсумків соціалістичного змагання, доведеться звітувати, а скільки ж заощаджено ними електричної енергії, супутніх матеріалів тощо.

Ощадливому використанню сировини, паливних енергетичних ресурсів на Дніпропетровському УВП повсякчас приділяли належну увагу. Надто ж актуальним це питання стало після XXVI з'їзду КПРС, який назвав ощадливе господарю-

вання ключовим завданням одинадцяті п'ятиріччя.

Започаткована ще тоді кампанія дбайливого ставлення до матеріальних та енергетичних ресурсів не ослабла й сьогодні.

На підприємстві пильніше придивались до кожного технологічного процесу, детально вивчили всі статті витрат, прислухались до порад науковців. У школах економічних знань, комуністичної праці робітники одержують знання, що допомагають їм трудитись більш ефективно, ощадливо, економно.

Неабияку роль зіграло і трудове суперництво. Один з пунктів соцзмагання — як індивідуального, так і колективного — обов'язково пе-

редбачає економію матеріалів, енергоресурсів.

Старання трудівників підприємства дали добрі плоди. Особливо «врожайним» на успіхи був минулий рік. Лише за цей період заощаджено 8407 погонних метрів тканини. Де ж крився цей резерв? Виявляється, у давно узаконених нормах витрат матеріалів. Їх переглянули і прийшли до висновку, що можна значно зменшити, зокрема, на чоловічому костюмі моделі С-283.82.

— Доклади старань і наших умільців, — розповідає головний інженер УВП Валентина Петрівна Дишлюк. — Вони запропонували змінити спосіб розташування шаблонів з максимальним використанням міжкляль-

Зустріч у гуртожитку

У гуртожитку Харківського УВП-1 відбулася зустріч мешканців зі своїм старшим товаришем — шліфувальником оптико-складального цеху цього ж підприємства Миколою Олександровичем Симоненком.

Шану й повагу товаришів по роботі він заслужив чесною працею. Така вже вдача у Миколи Олександровича — трудиться творчо, сумлінно. Він — ударник комуністичної праці, переможець у соціалістичному змаганні за дострокове виконання річного завдання. Серед інших переможців змагання за гідну зустріч 50-річчя УТОГ було відзначено й Миколу Олександровича. Його портрет занесено на Дошку Пошани Українського товариства глухих і Республіканського комітету профспілки.

Гість захоплює розповіді присутнім про свою професію, завдяки чому йому вдається виконувати змінні завдання на 125—135 процентів.

На виробництві по-всякому буває: трапляються й невідкладні роботи. Микола Олександрович не відмовиться їх виконати, якщо це пов'язано навіть з затратою особистого часу. Своїми інтересами він поступається заради спільних, котрі завжди на першому плані. У трудовій книжці М. О. Симоненка багато записів про подяки та нагороди.

Свій 1984-й рік Микола Олександрович зустрів ще у вересні 1983 року, а зараз трудиться у рахунок березня 1984 року.

Відбулася невимучена розмова молоді зі старшим товаришем, який уже більше 30 років працює у колективі і зарекомендував себе добрим наставником молоді.

На згадку про вечір ветерану праці в урочистій обстановці було вручено пам'ятний подарунок.

В. ВАСИЛЕНКО,
вихователь гуртожитку,
м. Харків.

ПРАВИЛЬНА організація й ефективна робота, що проводиться по розвитку слухового сприйняття, формування мови помітно впливає на поліпшення якості всього навчально-виховного процесу.

Протягом останніх років у школі приділяється велика увага розв'язанню цих питань. Створено кабінети індивідуальної роботи, слуховий кабінет для фронтальних занять. Всі класи і кабінети оснащені звукопідсилюючою апаратурою колективного користування. Індивідуальну роботу проводять спеціалісти-дефектологи.

Методична робота спрямована на розв'язання спільного планування навчально-виховної роботи вчителями індивідуальної роботи з учнями та вихователями, єдиних вимог педколективу в системі роботи по розвитку слухового сприйняття, формуванню вимови і розвитку мови слабочуючих учнів, пошук більш сучасних форм і методів навчально-виховної роботи.

Під час взаємовідвідування вчителі і вихователі оволодівають сучасними методами навчання. Робота спецсеминару і школи передового досвіду, якими керує інструктор слухової роботи Н. І. Луняк, спрямовані на зростання педагогічної майстерності і впровадження в практику найбільш ефективних методів роботи.

Кожен учень, знаючи свої слухові можливості, став активним помічником у нашій справі. Школярі з інтересом стежать за своїми успіхами. На основі одержаних даних встановлюється режим підсилення мови кожному учню індивідуально і загальний для класу. На розподілюючих коробках намітили градуировку навколо регуляторів, привчили кожного учня встановлювати

регулятор на свій режим підсилення. Вчителі контролюють правильне вмикання учнями апаратури.

Учні при мінімальному підсиленні чують і розуміють мову значно краще, та й користування навушниками не викликає перевтоми чи подразнення, як це було раніше. Ми в свою чергу намагаємось знизити режим підсилення від 0,5 до 1,0. Вчителі планують режим підсилення з його змінами в процесі роботи та зростан-

ня естрадної музики, пісні радянських та зарубіжних виконавців. Це полегшує розуміння переглянутих телевізійних чи прослуханих радіопередач.

У результаті навчання у більшості учнів підвищився рівень сприйняття на слух як з апаратурою колективного та індивідуального користування, так і на голос приблизно на 30—50 процентів. Збільшилася відстань, на якій учні сприймають на слух мовний матері-

ал. Поступово змінюється система роботи по розвитку і формуванню вимови у вихованців. Тепер вихователі конкретно планують не тільки мовний матеріал на кожну навчальну чверть, але й передбачають словник (фрази, речення, діалоги, тексти) для тренування на слух.

Наші учні нарівні з чучими ровесниками виступають на районних, міських, обласних оглядах художньої самодіяльності.

ристватися послугами перекладачів. Вся наша робота по розвитку мови, слухового сприйняття і формування вимови перекреслюється, і нашим учням доводиться перебудовувати свій знімати індивідуальні апарати, переходити на міміку.

Останнім часом багато наших випускників пішли працювати на підприємства міста і області у сферу чуучих. Вони значно відрізняються за мовою від тих, котрі пішли в Товариство глухих. Ось уривок з листа матері Андрія Есментова — колишнього нашого випускника, учня II відділення: «Андрій працює на заводі «Ремгірмаш». Роботою задоволений. Колектив чуучий і Андрій став краще говорити. Я дуже рада. Дякую за навчання сина».

Це не поодинокі випадок. Більшість випускників, що трудяться поміж чуучих, задоволені своєю роботою, а батьки завжди дякують нам за навчання дітей.

Наш педагогічний колектив, працюючи над поліпшенням якості навчально-виховного процесу, постійно вдосконалює роботу по розвитку слухового сприйняття і формуванню вимови слабочуючих дітей, готуючи їх повноцінними, активними будівниками комуністичного суспільства, планомерно розв'язуючи питання соціальної адаптації слабочуючих в Товаристві.

В. ГАВРИЛЕНКО,
директор Дніпропетровської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату для слабочуючих дітей.

Трибуна педагога

У ПОШУКАХ НОВИХ ФОРМ

ням відстані при користуванні апаратурою на обидва вуха.

На фронтальних заняттях в слуховому кабінеті учні 1—5 класів вдосконалюють навички користування апаратурою, режимом підсилення, екранами. На цих заняттях окрім програмних вимог (програми досить недосконалі, та й немає їх для 1—3 класів I відділення і для 4—5 класів II відділення) діти прослуховують грамзаписи казок, розуміють і відтворюють зміст, переказують його, вчать розпізнавати голоси виконавців ролей. Діти ведуть словники. Паралельно вихователь на позакласних читаннях інсценізують казки. Емоційною стала мова дітей. Тут уже немає наблизеного промовляння, як це було раніше.

У слуховому кабінеті діти розучують слова дитячих пісень і вчать їх виконувати. Ці ж пісні вони виконують і в шкільному хорі. Починаючи з 4 класу вони слухають симфонічну, оперну і

ал. У деяких з них на 2—4 метри. Це впливає на якість навчально-виховного процесу. Учні стали більше спілкуватися мовою, швидше засвоювати навчальний матеріал, поліпшилось розуміння ними змісту незнайомих текстів, повідомлення, інформації. На уроках в середніх і старших класах при перевірці засвоєння знань частіше став можливим такий метод, як зв'язний переказ. Усні розповіді і письмові творчі роботи відрізняються збільшенням обсягу, різноманітністю лексички, зростанням культури мови.

В учнів з'явилася можливість конспектувати навчальний матеріал і додаткову літературу. Вони готують реферати з різних навчальних дисциплін. Беруть участь у проведених учнівських зборів, готують виступи.

Мова учнів зрозуміла оточуючим. Про це свідчать відгуки директорів масових шкіл, що відвідали уроки в 1—10 класах при проведенні семінару на базі нашої школи. На цьому семінарі учні проводили екскурсію біля стендів, в музеї школи, музеї В. І. Леніна та в залі утворення СРСР.

Випускники школи поступають в технікуми, училища, на підприємства міста в сферу чуучих людей, УВП і продовжують навчання в школах робітничої молоді. За останні шість років в технікуми поступило 19 чоловік, в училища — 20, на УВП — 25, на підприємства міста і області — 41.

Кожного року ми цікавимося долею наших випускників, що влаштовуються на УВП, в технікуми та вечірні школи, де в процесі навчання вони починають ко-

НА ЧЕСТЬ СЛАВНОГО ЮВІЛЕЮ

Багато цікавих і змістовних заходів з патріотичного та інтернаціонального виховання проводиться у Криворізькій спецшколі-інтернаті для глухих дітей. Особливо похвалюється ця робота нині, коли триває оформлення спеціального залу, який незабаром відкриє свою експозицію, присвячену 40-річчю Перемоги радянського народу у Великій Вітчизняній війні.

Кожна група, кожний клас взяли найдіяльнішу участь у створенні стендів меморіального залу. Звісно, що школярам активну допомогу подають вчителі. Так, В. В. Сердюк, вчителька ро-

сійської мови і літератури, яка керує літературним гуртком, готує тематичний вечір на честь 40-річчя визволення індустріального Криворіжжя від німецько-фашистських загарбників. Цей захід, а також зустрічі учнів з ветеранами Великої Вітчизняної війни відбудуться у першій декаді січня.

Похвалила свою роботу і шкільна бібліотека, яку очолює Валентина Дмитрівна Стадніченко. З її ініціативи оформлено добре ілюстровану книжкову виставку «40-річчя Великої Перемоги».

П. БАБЕНКО,
Дніпропетровська область.

Профорієнтації учнів у Одеській спецшколі-інтернаті № 91 приділяють чимало уваги. Виробничі класи укомплектовані необхідним обладнанням, інструментами.

На знімку: урок праці у столярній майстерні. (Зліва направо) учні І. Фецука, учитель В. А. Колесник, М. Бучко, М. Шаповал.

Фото Й. МІНДЕЛЯ.

НУДЬГУВАТИ НІКОЛИ

Від деяких нечуучих ще можна довідатися: після роботи, мовляв, нудьгуємо, не знаємо, куди себе подіти. А це тому, що самі не прагнемо зайнятися улюбленою справою.

Я, наприклад, майже щовечора поспішаю до Будинку культури, де беру участь в драматичному гуртку. Очолує його досвідчений керівник М. Д. Самбура. У нас завжди цікаво: то репетируємо підготовлені вистави, то розучуємо нові ролі.

За плечима драмгуртківців — чималий багаж: зокрема, театралізована вис-

тава «Дорога довжиною в 1418 днів», спектаклі «Одруження» та «Думаючи про нього», мініатюра «Наречена з тролейбуса» та інші.

Велика увага приділяється й художній самодіяльності. Цього року весь колектив готується до огляду, присвяченого 40-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Готуємо програму героїко-патріотичних і революційних пісень.

Т. БОГУЧАРСКОВА,
учасниця драматичного колективу Севастопольського будинку культури.
Кримська область.

них випадів. Таким чином зекономлено ще 3,5 тисячі метрів тканини.

Ефективно виявилась і раціопозиція, спрямована на економію витрат. Цього виду матеріалу заощаджено 6 мільйонів 300 тисяч метрів на суму 6,5 тисячі карбованців. Всім цим значною мірою завдячуємо майстру Євгені Андріївні Богдановій, технологу Єлизаветі Григоріївні Чернишовій, замальовнику Миколі Степановичу Макаренку та багатьом іншим дбайливим трудівникам.

Запобігають на УВП марнотратству, нерациональному використанню і паливно-енергетичних ресурсів. Електричної енергії, наприклад, зекономлено за рік 16 тисяч кіловат-годин. Цього досягнуто за рахунок рационального використання штучного, максимального викорис-

тання природного освітлення. Електричні світильники утримуються чистими, справними, шибки вікон регулярно протираються для безперешкодного проникнення у цех сонячного світла. Ефективно і рационально використовується вентиляційна система. На дільницях до мінімуму скорочено перероблення продукції, на що також часом витрачається чимало електроенергії. До того ж замінено на дільницях пошиття деякі застарілі машинки на більш продуктивні класу 8515/101 — з помірнішим «апетитом» на електроенергію.

Навіть у найморозніші зимові дні у приміщеннях підприємства тепло і затишно. Але це зовсім не означає, що палива використовують тут стільки, скільки заманеться. Навпаки, норми такі ж жорсткі, як і на інших виробництвах. А от економія

є і чимала. Теплової енергії, наприклад, заощаджено за рік 26 гікалорій, палива — 4 тисячі умовних одиниць. Цьому сприяли ремонт котельні, обмуровка котла, ущільнення дверей, встановлення подвійних рам у вікна.

Виявляється, час — категорія теж уречевлена. Принаймні, на Дніпропетровському УВП у цьому повністю переконані, бо добре знають ціну робочій хвилині, бережуть її. А вона — справді золота. За підрахунками економістів впродовж 60 секунд на підприємстві виготовляється продукції майже на 20 карбованців.

Запобігають трудівники і простояванню обладнання. Адже, як свідчать цифри, на одній машині робітниця шне шозмінні виробить більш як на 70 карбованців.

Невиправданим марнотратством вважають тут і роботу обладнання вхолосту. Кожний виробничник добре знає, що лише одна година роботи машинки вхолосту шозмінні впродовж року призводить до перевитрати 562 кіловат-годин електроенергії.

Оці прозаїчні цифри часом набувають більш мобілізуючого звучання, ніж пишномовні промови і заклички. Тож і не марнують на УВП дорогоцінного часу на пустослів'я. На Дніпропетровському УВП кожен трудівник на своєму робочому місці — свідомий, дбайливий господар. Свідченням тому — дострокове виконання колективного підприємства виробничого плану з усіх техніко-економічних показників з найменшими затратами.

А. ДВІРКОВИЙ,
м. Дніпропетровськ.

ЗА ПОКЛИКОМ СЕРЦЯ

Коли потрапляєте до бібліотеки Дрогобицького будинку культури УТОГ, то напевно вашу увагу одразу приверне своєрідний затишок, чистота, що панують тут. Акуратними рядами вишукані книжки, красиво, зі смаком оформлено тематичні розділи бібліотеки. Все це зроблено дбайливими руками Олександри Михайлівни Щурік.

Одна з багатьох добрих рис характеру завідувачки бібліотекою — це вміння спілкуватися з нечужими, щирість і доброзичливість у стосунках з ними. Тому люди йдуть сюди не тільки по

книжки, але й для того, щоб побесідувати, обмінятися новинами, почути добру пораду.

Популярністю у відвідувачів користуються розповіді про митців, новини художньої літератури, історія виникнення писемності та алфавіту. Залюбки читають і відвідують тематичні бесіди і вечори, що їх систематично організовує Олександра Михайлівна.

Число активних читачів зростає. Підвищуються їх духовні запати, потяг до знань, до глибокого і всебічного пізнання складних життєвих процесів і явищ,

а звідси — підвищується попит на суспільно-політичну і науково-технічну літературу.

Дош чи вітер, сніг чи мряка, крокує Олександра Михайлівна Щурік до глухих, у трудові колективи. Вона, як і завжди, принесе свіжі газети і журнали, потрібні книжки. І хоча відчувається, що бібліотекар втомилася, все ж на обличчі у неї посмішка.

Бо любить свою роботу, яку обрала за покликом серця, бо не може інакше.

Я. МАРТИНЯК.

Львівська область.

ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДЕЙ ЦІЛЮЩЕ ВУГІЛЛЯ

Діагноз, поставлений п'ятирічному малюкові, здавалось, не залишав надії на врятування: отруєння грибом — блідою поганкою. Однак лікарі заспокоювали батьків. На допомогу потерпілому прийшла гемосорбція — новий метод лікування, що полягає в екстрагуванні з крові шкідливих речовин.

Дитину негайно помістили у спеціалізовану клініку при найбільшому в країні головному дослідному центрі гемосорбції в Дніпропетровську. З допомогою апаратури кров маленького пацієнта пропустили через колонки, заповнені спеціальним вугіллям, очистили від токсичних речовин. Стан хлопчика нормалізувався, а незабаром здоровим його виписали з лікарні.

Ефективність лікування багато в чому залежить від якості поглиначів — сорбентів. — розповідає завідувач відділом гемосорбції Дніпропетровського медичного інституту кандидат медичних наук Г. Г. Колесніченко. — Активоване вугілля застосовували ще в першувіттову війну, однак спроби очистити з його допомогою кров бажаного результату не дали. Гострі краї вугільних частинок пошкоджували складові елементи крові, а найдрібніший вугільний пил міг проникнути в організм.

Подолати всі ці перешкоди вдалось радянським ученим. Створені ними гемосорбенти по праву вважаються найкращими в світі. Їх роз-

робка і застосування відзначені Державними преміями СРСР і УРСР.

Вчені Інституту загальної і неорганічної хімії Академії наук України разом з виробничниками налагодили на підприємствах республіки промисловий випуск активованого вугілля, яке відзначається відсутністю пилу, високою чистотою і великою поглинальною місткістю. Чимало зроблено і для виготовлення сорбційної техніки. У Дніпропетровському виробничому об'єднанні «Південний машинобудівний завод імені Л. І. Брежнєва» налагоджено серійний випуск нових апаратів.

Лікарі дістали можливість ефективно і швидко виловлювати людей від цілого ряду недуг. Особливо ефективний метод при тяжких отруєннях фосфорорганічними речовинами, технічними рідинами, отруйними грибами. Сорбційна терапія помітно скоротила строки лікування хворих з різними формами нирково-печінкової недостатності, особливо при гепатитах, механічних жовтяницях, опіковій хворобі, деяких формах шизофренії, епілепсії.

Нові форми лікування дали ширше впровадження в практику.

Г. ЦУРКАНОВ.

НА П'ЄДЕСТАЛІ — МОЛОДІ

Всесоюзні змагання з вільної боротьби

Теплий, традиційно дружній прийом виявив Єреван борцям вільного стилю, які приїхали сюди для участі в чемпіонаті СРСР. У кожній з 10 команд були представлені ветерани килиму і зовсім молоді атлети. Однак, далеко не завжди поєдинки кандидатів у майстри і майстрів спорту з «молодшими за званням» закінчувались на користь перших.

Мабуть, сильний натиск молоді — одна з найбільш характерних рис минулої першості. Лише у трьох вагових категоріях перемогу одержали борці, котрі раніше завоювали титули чемпіонів країни. У семи — на п'єдесталі пошани піднялись молоді спортсмени.

Після закінчення чемпіонату головний арбітр змагань — суддя міжнародної категорії Рубен Варданян відзначив безкомпромісність поєдинків, вольову настроєність, високу технічну і фізичну підготовку більшості атлетів. На його думку, краще глухих нечуючих борців помітно зріс і у вагових категоріях 52, 57, 62, 68 кілограмів ми маємо, принаймні, трьох-чотирьох рівних за силами спортсменів.

Отже, спортивний зал «Раздан», де три дні відбувались поєдинки. Перший, другий... п'ятий круг... Нелегкий шлях до п'єдесталу! Як мінімум — два виступи на день, і, відповідності з новими правилами, борець жодної секунди не повинен бути пасивним на килимі. Тільки атака, тільки прийом — приносять заповітні очки, а разом з ними — перемогу.

У чемпіонаті СРСР 1983 року команда України (тренер майстрів спорту А. Петухов) посіла третє місце. Це не можна назвати великим успіхом, адже борці респуб-

ліки неодноразово здобували перемоги у командному заліку. Серед чемпіонів — один із найменштинних борців СРСР Василь Паїні (вагова категорія понад 100 кілограмів), поруч з ним на другій сходинці п'єдесталу пошани — також український ваговик Ігор Родненко. Він молодий, і, як вважають тренери збірної СРСР, має шанси згодом стати поруч з Паїніним. Але для цього необхідні працюючі наполегливість, стремління до досконалості. Природа щедро нагородила Ігоря силою — справа за технікою.

Більше можна було б чекати від 24-річного Олега Печерського (62 кілограми), який посів, як і 20-річний Володимир Степанов (90 кілограмів), третє місце. Якшо для Степанова «бронза» на чемпіонаті СРСР безперечної успіх, то Олег сміливо міг претендувати на більш високе місце. Але всі претензії повинні підкріплюватись не тільки званням майстра спорту, а й відмінною спортивною формою, котра досягається у систематичних тренуваннях.

Впевнено виступив ветеран команди технічний, вольовий Дмитро Антонов. Він з явними перевагами переміг своїх суперників. Лише в одному поєдинку майстрів спорту поступився молодшому, але вже достатньо досвідченому Валерію Рижову (РРФСР). Поразка відвела Антонова на друге місце, а звання чемпіона у ваговій категорії до 74 кілограмів завоював його суперник.

У ваговій категорії до 52 кілограмів першим став грузинський атлет Р. Поладішвілі, який у надзвичайно важкому поєдинку переміг майстра спорту, чемпіона і

призера Всесвітніх ігор глухих Леоніда Богданова (РРФСР). Третій призер — Олександр Базаров. Його результат ми цілком заслужено можемо розглядати як успіх молодого українського борця. Необхідно також відзначити успіх Георгія Пошали, котрий хоч і не увійшов до першої трійки (категорія до 62 кілограмів), але ряд поєдинків провів на високому рівні і пропустив вперед справді найсильніших — Квлідзе (Грузія), Гамідова і Церкочева (РРФСР).

Переконливо виглядали борці Російської Федерації, які виступали двома командами. Чотири золоті (57 кілограмів — Таболов, 74 кілограми — Рижов, 90 кілограмів — Бугаєв, до 100 кілограмів — Черчес), чотири срібні і три бронзові медалі забезпечили атлетам Всеросійського товариства глухих переконливу перемогу у командному заліку. Порадували атлети Грузії — у їх активі три чемпіонських звання і друге командне місце. На четвертому — молодіжна команда РРФСР і на п'ятому — борці Узбекистану.

Давно серед чемпіонів ми не бачили представників Білорусії. Одним з відкриттів єреванського килиму став технічний, фізично відмінно підготовлений 19-річний Олександр Ласня, який здобув перемоги в усіх поєдинках.

Невдовзі, після змагань у Єревані, тренери першої команди СРСР запросили до Москви кандидатів у збірну команду.

Чемпіонат країни завершено. Найсильніші борці продовжують підготовку до XV Всесвітніх ігор глухих. **Г. АЛЕКСЕЄВ,** м. Єреван.

Ольга Тюляєва успішно навчається в спецгрупі, що при Київському технікумі легкої промисловості. Студентка має нахил до хореографії і часто виступає на сцені Палацу культури імені А. В. Луначарського.

Своїми іскрометними танцями Ольга завжди чарує глядачів.

На знімку: О. Тюляєва виконує танок «Тарантелла». Фото І. ЩЕРБАНЮКА.

НА СЦЕНІ — ПРЕМ'ЄРА

У ході підготовки до Всесоюзного огляду народних талантів драматичний колектив Запорізького будинку культури УТОГ підготував і днями показав свою нову роботу — виставу за п'єсою Олексія Арбузова «Будинок на околиці», який поставив режисер Ігор Олександрович Борис.

Дія п'єси охоплює значний період часу. На тлі подій довоєнних і повоєнних років, на прикладі однієї сім'ї драмгуртківцям вдалось виразно і переконливо показати патріотизм, незламну стійкість у часи випробувань, моральну і духовну красу радянських людей.

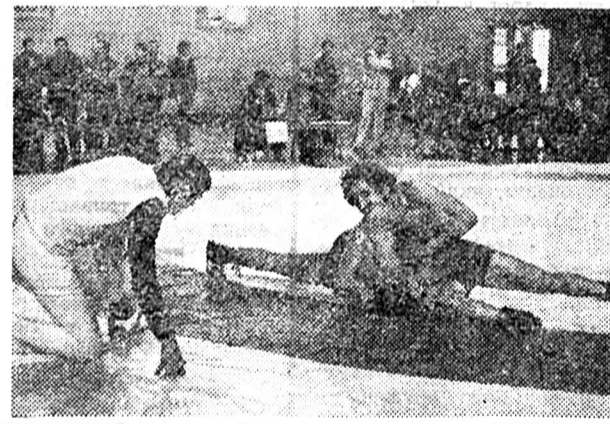
Переважає більшість самодіяльних акторів — труїдники Запорізького УВП. Головні ролі, виявивши глибоке проникнення у створені образи, майстерно зіграли Олег Кріпак, Тетяна Дашкова, Валентина Хоменко і Марія Арсентьева.

Прем'єра вистави пройшла з успіхом. Але аматори сцени не припиняють репетицій з тим, щоб якнайкраще допрацювати свою п'єсу, яка буде представлена на Всесоюзному огляді самодіяльної художньої творчості.

С. МОРДУШЕНКО, м. Запоріжжя.

В. Паїні та І. Родненко на п'єдесталі пошани.

Перемагає Олег Печерський.

Фото Л. ГОДИНА.

ЧИТАЧ ЗАПИТУЄ — ГАЗЕТА ВІДПОВІДАЄ

ВСТАНОВЛЕННЯ ІНВАЛІДНОСТІ

Який порядок встановлення групи інвалідності?
В. ПРОХОРЕНКО,
М. ГУРИН.

Сосниця
Чернігівської області.

Відповідно до пункту 26 Положення про порядок призначення і виплати державних пенсій, причини і групи інвалідності, а також час настання інвалідності визначаються лікарсько-трудохими експертними комісіями.

Підставою для встановлення групи інвалідності є стійка втрата працездатності, яка привела хворого до необхідності припинення професійної праці на тривалий строк або зміни умов праці.

Направлення хворих на лікарсько-трудоху експертну комісію для експертизи працездатності проводиться лікарськими установами за місцем проживання хворого або за місцем прикріплення його до лікувальної установи.

Особи, які не працюють, при первинному направленні на лікарсько-трудоху експертну комісію поряд з встановленими медичними документами подають направлення відповідного відділу соціального забезпечення.

У випадку незгоди з рішеннями комісії оглянутий може подати про не впродовж місячного строку письмову заяву до районно-

го (міського) відділу соціального забезпечення або до лікарсько-трудоху експертної комісії, де він прохидив первинний огляд. Повторний переогляд цих осіб проводиться обласними лікарсько-трудохими експертними комісіями.

Переогляд інвалідів першої групи проводиться один раз у два роки, а інвалідів другої та третьої групи — щорічно. Переогляд інвалідів, яким встановлена група інвалідності без зазначення строку, можливий тільки за їх заявою.

М. ОПЕНЬКО,
заступник начальника
Управління пенсій Міністерства соціального забезпечення УРСР.

ДОПОМОЖІТЬ ЗНАЙТИ

Зарайським відділом внутрішніх справ Московської області розшукується Василь Іванович Первухін, уродженець села Рябцев Зарайського району Московської області.

Його прикмети: вік близько 20—25 років, зріст 170 сантиметрів, середньої статури, тип обличчя — монгольський, волосся пряме. На правій щіці слід від опіку діаметром близько 4 сантиметрів.

***

Розшукується Олександр Іванович Биков, який за п'ятіткою повинен був прийти

на відпочинок у санаторії «Дружба», що в Геленджіку.

Він вилетів з Пекова 29 березня 1983 року рейсом № 1103, номер квитка 464700.

Шановні товариші! Прохання до всіх, хто знає місце знаходження цих людей, або має якісь відомості про них, повідомити Центральне правління Всеросійського товариства глухих.

Редактор
П. БУДАТОВ.